

בס"ד. ש"פ שמות, כ"ג טבת, מבה"ח שבט, ה'תשכ"ו

(הנחה בלתי מוגה)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו¹. ומדייק אדמו"ר הזקן בתורה אור² (ובתוספת הגהות וכיאורים באוה"ת להצ"צ³), דהנה, בפרשת ויגש⁴ נאמר ג"כ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו, וצריך להבין למה הוכפל בתורה ענין בואם מצרימה. וגם צריך להבין השינויים מהתם להכא כו', כמבואר שם פרטי הדברים. ומבאר, דהנה כתיב⁵ ירד ירדנו, דהיינו ירידה אחר ירידה, וכן ביצי"מ וגאולה כתיב⁶ ואנכי אעלך גם עלה, דהיינו ב' עליות, ובאמת ביצי"מ לא נתעלו רק פעם א', אך עלי' השנית רומזת על הגאולה העתידה להיות בב"א. ולהעיר, שאף שפסוק זה נאמר בנוגע ליצי"מ, הרי גם הגאולה העתידה לבוא קשורה עם יצי"מ, כי, גואל ראשון הוא גואל אחרון⁷, והיינו, שמשוה הוא יגאלנו בגאולה העתידה (שהיא התכלית והגמר של יצי"מ).

ב) ומבאר בתו"א⁸ ענין ב' הירידות, ע"פ משל מנפש האדם למטה (כמ"ש⁹ את העולם נתן בלבם, וכמארז"ל¹⁰ שהאדם נקרא עולם קטן), שאור השכל יורד ומתלבש באותיות המחשבה, ואח"כ גם באותיות הדיבור, שזוהי ירידה גדולה יותר, שהרי המחשבה היא לעצמו, ואילו הדיבור עיקרו הוא בשביל הגילוי להזולת (ובזה נכלל גם ענין המעשה), שזהו מחוץ לעצמו. ודוגמתו למעלה הו"ע ירדת חכמתו ית' בבחי' המחשבה להיות התהוות עלמין סתימין דלא אתגליין, ובבחי' הדיבור, להיות התהוות עלמין דאתגליין. וממשיך שם¹¹, דלכאורה אינו מובן, דאם הירידה למצרים הו"ע המשכת הארת בחי' חכמה בעלמין

ר"פ משפטים (עה, ב).

(8) ג, א.

(9) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב ואילך.

(10) תנחומא פקודי ג. זח"ג רנו, ב. תקו"ז

תס"ט (ק, ב. קא, א).

(11) שם, ג.

(1) ריש פרשתנו.

(2) ריש פרשתנו (מט, א).

(3) פרשתנו ע' ז.

(4) מו, ח.

(5) מקץ מג, כ.

(6) ויגש שם, ד.

(7) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א.

שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א

סתימין ועלמין דאתגליין (כנ"ל), א"כ תמוה איך נקרא זה בשם גלות מצרים, והלא כך צ"ל סדר השתלשלות והתהוות העולמות כו', ואם כך הוא סדר הבריאה, מה ענין זה לגלות ושעבוד. ומבאר, שבזמן הגלות כתיב¹² אותותינו לא ראינו, אותותינו הו"ע האותיות, דהיינו אותיות המחשבה ואותיות הדיבור, שענין האותיות הוא מלשון¹³ אתא בוקר¹⁴, שהו"ע הגילוי, היינו, שהאותיות מגלים את האור, אבל בזמן הגלות אותותינו לא ראינו, היינו, שיש העלם על הגילוי שצריך להיות ע"י האותיות. ולכן העלמין הם באופן שמעלימים ומסתירים כו'. והענין בזה, שכללות סדר ההשתלשלות כפי שהוא מצד סדר הבריאה הוא באופן שצריך להביא לידי גילוי, אבל ע"י חטא עה"ד נעשה מעמד ומצב של העלם, ועד שהי' יכול להיות מציאות דוישמעו את קול ה' אלקים מתהלך בגן גו' ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלקים גו'¹⁵, דלכאורה אינו מובן, הרי לית אתר פנוי מיני¹⁶, וכדאיתא במדרש¹⁷ על הפסוק בפרשתנו¹⁸ וירא מלאך ה' אליו מתוך הסנה, למה מתוך הסנה, ללמדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה, ועאכו"כ כאשר וישמעו את קול ה' גו', ואיך יתכן שאדה"ר שהי' יציר כפיו של הקב"ה יתחבא מפני ה'. אך הענין הוא, לפי שהי' זה אחר חטא עה"ד, שאז נעשה תערוכות טוב ורע¹⁹, ולכן הי' יכול להיות קס"ד אצל האדם שבמקום שמתחבא לא יהי' הגילוי כמו במקום שאינו מתחבא. וזהו גם ענין ההעלם והסתר שנעשה ע"י החטאים בזמן הגלות באופן של ירידה אחר ירידה כו'. והכוונה בזה היא כדי שעי"ז יהי' אעלך גם עלה, ב' עליות, הגאולה ממצרים והגאולה העתידה לבוא.

ג) **ולבאר** מ"ש ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, שמות דייקא, מקדים לבאר²⁰ פי' וענין מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול²¹. והענין בזה²², דהנה, עדי עד הוא מלשון נצחיות, ומובן, שדוקא כאשר ישנו ענין הזמן, אזי שייך לומר נצחיות הזמן, משא"כ בדרגא שלמעלה מהזמן, לא שייך לומר נצחיות הזמן. וזהו משובח ומפואר עדי

19) ראה תו"א בראשית ה, ג ואילך. תו"ח

שם ל, ב ואילך. סה"מ עזר"ת ע' פט ואילך.

תרצ"ב ע' קעו. וש"ג.

20) מט, סע"א ואילך.

21) ברכת ברוך שאמר.

22) ראה גם סה"מ תרכ"ז ע' פה. תרנ"ח

ע' עת. תרצ"ב ע' קמג ואילך.

12) תהלים עד, ט.

13) ישעי' כא, יב.

14) ראה תו"א מקץ מב, ב. ובכ"מ.

15) בראשית ג, ח.

16) תקו"ז תנ"ז (צא, ב). שעהי"ה א פ"ז

(פג, ב).

17) שמו"ר פ"ב, ה.

18) ג, ב.

עד שמו הגדול, שענין הנצחיות, עדי עד, שייך רק בבחי' השם (שמו הגדול), שהו"ע ספירת המלכות, שהיא מקור ושרש ענין הזמן²³. וע"ד מ"ש²⁴ בטחו בהוי' עדי עד כי בי"ה הוי' צור עולמים, שהענין דעדי עד שייך רק בדרגא שהיא מקור להתהוות העולמות, שזהו"ע צור עולמים²⁵. ובפרטיות יותר, יש כמה מדריגות בשמו הגדול²⁶, הא', ששם הוי' (שהוא היותר נעלה מכל ז' השמות שאינם נחקקים²⁷) נקרא שמו הגדול, והו"ע בחי' החכמה, כידוע ששם הוי' הוא בחכמה²⁸, שהו"ע התורה, דאורייתא מחכמה נפקת²⁹, וזהו גם מה שכל התורה כולה היא שמותיו של הקב"ה³⁰. והב', ששמו הגדול הוא בחי' כתר שלמעלה מבחי' החכמה, שם הוי'. וזהו גם ב' הפירושים בענין נועם הוי'³¹, הא', הנועם והעונג הנמשך משם הוי', והו"ע ג"ע התחתון, כידוע שספירת החכמה (שם הוי') היא המקור לכל התענוגים שבג"ע התחתון. והב', ע"ד מ"ש³² אז תתענג על הוי' (ועד"ז כתיב בחנה ותתפלל על הוי'³³), על הוי' דייקא, דהיינו למעלה משם הוי'³⁴, בחי' הכתר, והו"ע ג"ע העליון. ויש דרגא נעלית יותר בנועם הוי', דקאי על בחי' הצחצחות שלמעלה ממעלת הכתר³⁵, וי"ל דהיינו בחי' ע"ס הגנוזות (וכמשנתל³⁶ שגם לפני הצמצום ישנו ענין הע"ס, וכמו מה שעלה ברצונו ית' להיטיב מצד כי חפץ חסד הוא³⁷, ועד להרצון דאנא אמלוך כו'³⁸), שעל זה אמרו רז"ל³⁹ עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד, ועד שישנו ענין השם כפי שהוא בעצמותו ית' ממש⁴⁰. וזהו משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול, שבבחי' שמו הגדול יש ריבוי מדריגות עד אין קץ (עדי עד), אשר בהם הוא תענוג הנשמות בג"ע, לחזות בנועם הוי'⁴¹.

23 תניא שעהייה"א פ"ז (פב, א).

24 ישע"י כו, ד.

25 ראה סה"מ תרכ"ז ע' פו.

26 ראה אוה"ת שם ע' יא. וראה אוה"ת

פרשתנו ח"ז ע' ב'תעט ואילך.

27 שבועות לה, א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב.

28 ראה משלי ג, יט.

29 זהר ח"ב סב, א. פה, א. קכא, א. ח"ג

פא, א. קפב, א. רסא, א.

30 ראה זח"ב פו, א. הקדמת הרמב"ן לפירושו עה"ת. יונת אלם פכ"ט.

31 אוה"ת שם ע' י. וראה אוה"ת ח"ז

שם. ד"ה ואלה שמות בפלח הרמון ע"ס

שמות ע' ג.

32 ישע"י נח, יד.

33 שמואל-א א, י.

34 זח"א ריט, א.

35 תניא אגה"ק סכ"ט.

36 בד"ה פדה בשלום די"ט כסלו. וראה

המשך תעריב ח"ב ע' תשסת. מאמרי אדמו"ר

הזקן תקס"ט ע' ריא. אוה"ת שלח ע' תרא.

שער היחוד לאדמו"ר האמצעי ק"ז, ב.

37 מיכה ז, יח. וראה מאמרי אדמו"ר

האמצעי דברים ח"ג ע' תתמג. וש"נ.

38 ראה לקו"ת נצבים מז, ג. נא, ב. ובכ"מ.

39 פרקי דר"א פ"ג.

40 ראה המשך תרס"ו ע' קפו.

41 תהלים כו, ד.

אמנם כיון שהנשמה היא נברא ובעל גבול, איך תוכל לקבל הארת תענוג העליון שהוא בלי גבול, עדי עד. אך הענין הוא, שהתורה ומצוות הם לבושים שבהם מתלבש אור התענוג מבחי' שמו הגדול, ועי"ז תוכל הנשמה להשיג בחי' שמו הגדול, כי כל התורה שמותיו של הקב"ה (כנ"ל). וזהו גם מ"ש בזהר⁴² שענין כל התורה ומצוות הוא לאתקנא רזא דשמי', שעיקר הפירוש בזה הוא להמשיך מבחי' שמו הגדול, שיהי' נמשך גילוי בחי' זו בכל שאר השמות, וענין זה נעשה ע"י התומ"צ, כיון שממש לוקחו, דכל התורה היא שמותיו של הקב"ה.

וזהו גם ענין שמות בני ישראל⁴³, כי להיות המשכה זו מבחי' שמו הגדול הרי זה דוקא ע"י נשמות ישראל, שהם ממשיכים ועושים בחי' גילוי שמות עליונים למטה. ובפרטיות יותר, הנה יעקב ובניו ושרשן בע"ס דאצילות שהן הן השמות העליונים, וכידוע שיחוד קוב"ה ושכינתי' נקרא יחוד יעקב ורחל או ישראל ורחל, והיינו יחוד הוי' באדנ"י, כי שרש נשמת יעקב נמשך מבחי' שם הוי', ושרש נשמת רחל נמשך מבחי' שם אדנ"י. וכן י"ב שבטים הם כנגד י"ב צירופי הוי'⁴⁴, וז"ש בשבטים הראובני השמעוני כו'⁴⁵, שיש שם י"ה בכל א' מהשבטים כו'⁴⁶. ומ"ש ואלה (שמות גו'), כי המשכת השמות היא ע"י התורה, ושיתא סדרי משנה וכל א' כלול מו' זהו בגימטריא אלה. והוא בחי' המשכה. אך מקודם צ"ל העלאה, והיינו ע"י שם מ"ב. וזהו ואלה בגימטריא מ"ב.

וזהו ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, כנ"ל שבזמן הגלות כתיב אותותינו לא ראינו, והיינו, שהאותיות ושמות עליונים שאנו ממשיכים ע"י התורה והתפלה, לא ראינו, שאינן בבחי' גילוי אצלנו, והיינו לפי שהן מתעלמים בבחי' מצרים, לשון מיצר, בחי' העלם והסתר.

ד) וביאור ענין הגלות בעבודת ה' בג' הקוין תורה עבודה וגמ"ח, שהם ג' הדברים שעליהם העולם עומד⁴⁷ (כפי שמבאר בתו"א במאמר שלאח"ז⁴⁸), דהנה, יש אופן עבודה שבכל בוקר ניעור האדם משנתו ומתעסק בעבודת התפלה בהתכוננות והתעוררות האהבה ויראה כו', ללא ענין של מצרים, מצרים דקדושה, ועאכו"כ ללא מצרים דלעו"ז,

(42) כ"ה בכ"מ בשם הזהר (תו"א פרשתנו מט, ד. יתרו סז, ד. אוה"ת פרשתנו ע' קה. (עור.)
 אורה (להר"י גיקטליא) שער ז.
 (45) פינחס כו, ז. שם, יד.
 (46) זח"ג קיח, ב.
 (47) אבות פ"א מ"ב.
 (48) נ, סע"ד ואל"ך. נא, ג.
 (43) תו"א פרשתנו שם.
 (44) ראה רקאנטי תצוה כח, ב. שערי

שהו"ע טמטום המוח וטמטום הלב⁴⁹, והיינו⁵⁰, בהיות החו"ב בגדולת ה' בהתבוננות גדול במוחו ומחשבתו, ועי"כ יכול הוא לעורר מדותיו אהבה ויראה בהתגלות לבו כו', וכמ"ש⁵¹ שפכי כמים לבך נוכח פני ה', ומזה בא לידי צמאון כו' ואח"כ לבחי' חולת אהבה⁵², ואח"כ בא לידי כלות הנפש ממש, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן בפרקים האחרונים שבחלק ראשון דספר התניא⁵³. אמנם, יכול להיות גם מעמד ומצב של מצרים, מיצר הגרון⁵⁴, ששם נמצאים הקנה והושט והורידין, שהם ג' שרי פרעה⁵⁵, שמצד זה הנה ההתבוננות שבמוח אינה פועלת בהרגש הלב, והו"ע טמטום הלב, ועד שיכול להיות גם טמטום המוח רח"ל. ועל זה צריך להיות הענין דיציאת מצרים, כמ"ש⁵⁶ להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההיא אל ארץ טובה ורחבה גו', שיהי' ענין של הרחבה (היפך המיצר) בהתבוננות והתעוררות האהבה בעבודת התפלה, כמבואר בקונטרס העבודה⁵⁷ שעיקר עבודת התפלה הו"ע האהבה, כמאמר⁵⁸ לית פולחנא כפולחנא דרחימותא.

וכמו"כ יכול להיות ענין הגלות בלימוד התורה, כמארז"ל⁵⁹ על הפסוק⁶⁰ וימרו את חייהם גו', בעבודה קשה דא קושיא, בחומר דא קל וחומר, ובלבנים דא ליבון הלכתא כו'. דהנה, מצד זה שהתורה ירדה ונתלבשה בענינים גשמיים, ובפרט בתושבע"פ [ששים המה מלכות אלו ששים מסכתות, ושמונים פלגשים אלו הברייתות, ועלמות אין מספר אלו ההלכות⁶¹], שנתלבשה גם בטענות של שקר כו'⁶², יכול להיות מעמד ומצב שהאדם לומד תורה ושוכח ח"ו על נותן התורה⁶³, והיינו, לפי שהאלקות שבתורה אינו בגילוי, שאין נראה בה שום אור כלל כו'⁶⁴. וכמוכח גם מהמבואר בתניא⁶⁵ בנוגע לעבודת הבינונים,

-
49 ראה תניא פכ"ט. מאמרי אדה"ז לקו"ת שלח מב, ג.	49 זהר ח"א כז, א. ח"ג קנג, א.
50 תו"א שם נא, א.	60 פרשתנו א, יד.
51 איכה ב, יט.	61 שה"ש ו, ח. שהש"ר עה"פ. במדב"ר פי"ח, כא. זח"ג רטז, א. וראה תו"א שם מט, ב ואילך.
52 שה"ש ב, ה.	62 ראה תניא פ"ה. סה"מ תרצ"ב ע' קמח. וש"נ.
53 פ"ג (ע, ב).	63 ראה ב"ח לטור או"ח סמ"ז (ד"ה ומ"ש דאמר). וראה סה"מ תרצ"ב ע' קפו. וש"נ.
54 תו"א שם מט, ד.	64 תו"א שם נא, סע"ב.
55 ראה לקוטי תורה להאריז"ל וישב לט, מ (ד"ה ויהי כו' עתה נבאר סוד יוסף). תו"א וארא נח, ב ואילך. יתרו עא, ד.	65 ספמ"א (נח, ב).
56 פרשתנו ג, ח.	
57 פ"א. פ"ג ואילך.	
58 ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רטז, א.	

שעיקר ההכנה לשמה לעכב הוא בתחלת הלימוד, כי באמצע הלימוד הרי הוא מונח ושקוע בהבנת הענין הנלמד⁶⁶ (וכך צריך להיות באמת), ורק בהתחלת הלימוד ישנה ההתבוננות והכוונה לשמה, ועי"ז נפעל על כל משך זמן הלימוד שיהי הזכרון מזה כו'. וזהו שגם בלימוד התורה צריך לשלול ענין הגלות, יצי"מ, שזהו כללות הענין דברכו בתורה תחילה⁶³, לזכור את נותן התורה. וענין זה נעשה ע"י עבודת התפלה, וגם ע"י לימוד פנימיות התורה. וכמרומו בהענין דלבנים דא ליבון הלכתא⁶⁵, דהנהגה⁶⁷ כתיב⁶⁸ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי ה' יחי' האדם, ופירש בספרי, כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם, אלו הלכות שנקראו לחם, וכמ"ש⁶⁹ לכו לחמו בלחמי, אלא על כל מוצא פי ה' יחי' האדם, אלו אגדות, שהוא בחי' פנימיות התורה (וכדאיתא בתניא⁷⁰ שרוב סודות התורה גנוזין בה), בחי' אוא"ס שבחכמה. וזהו"ע ליבון הלכתא, דהיינו להמשיך מבחי' לובן העליון, והיינו מצד גילוי הכתר שבחכמה, שזהו בחי' האוא"ס שבחכמה. וע"ד שמצינו בדוד שהי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה⁷¹, שזהו"ע של חיבור חכמה וכתר⁷².

וכמו"כ ישנו ענין הגלות ויצי"מ גם בענין גמ"ח, והיינו, שנתנית הצדקה צריכה להיות באופן של כפי' דוקא, וכמו מעשין על הצדקה⁷³, ועד"ז בנוגע לכללות ההנהגה בין אדם לחבירו (שזהו תוכן ענין גמ"ח), שצריך לתקן את המדות (וכמשנ"ת במאמר די"ט כסלו⁷⁴ שכל ענין החסידות הוא לשנות טבע מדותיו⁷⁵), וכפי שמפרט בתו"א⁷⁶: כמו כעס וגאווה וגדלות והתרוממות אחד על חבירו, דהיינו כל המדות רעות שבין אדם לחבירו שישודם היא בחי' גבורות, ומסיים: והמ"י (והמבין יבין).

73) בית יוסף לטור יו"ד סרמ"ח (ד"ה כל אדם). וראה סה"מ תרע"ח ע' קא. ע' קכד ואילך. ע' קצב. תרצ"ט ע' 191.

74) פי"ב (לעיל ע' 207).

75) ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 48. שיחת שמח"ת תרצ"ד (לקו"ד ח"א נו, א ואילך). אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח ע' תנח ואילך. קונטרס ענינה של תורת החסידות (משיחת י"ט כסלו תשכ"ו) ס"א. לעיל ע' 257.

76) שם נא, ד.

66) ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 217. ד"ה בראשית ברא תשי"ג (סה"מ תשי"ג ע' כה).

67) ראה סה"מ תרכ"ז ע' צ. תרנ"ח ע' פג. תרצ"ב ע' קג ואילך.

68) עקב ח, ג.

69) משלי ט, ה.

70) אגה"ק סכ"ג (קלו, א).

71) ראה זח"ג רכב, ב ברע"מ. ס' הבהיר (סנ"ח) סקצ"ו ובאור הבהיר. לקו"ת שלח מז, ג. שם נא, א.

72) ראה אוה"ת שבועות ע' קצד.

ויש לומר בדא"פ, שהכוונה היא לתיקון בחי' הגבורות ע"י ההמשכה משרשם למעלה בהבחי' שבה נאמר⁷⁷ לית שמאלא בהאי עתיקא.

(ה) **ויש** להוסיף בביאור הענין דשמות בני ישראל הבאים מצרימה, שמות דייקא, ע"פ מארוז⁷⁸ שלא שינו את שמם, ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין כו', ובזכות זה נגאלו ממצרים.

ובהקדם כללות ענין השם⁷⁹, כמבואר בדרושי חסידות⁸⁰ בענין שם ואור, שאף שבכללות ענינם אחד, שזהו רק הארה מן העצם, הנה בפרטיות יותר חלוקים הם זמ"ז. דהנה, האור הוא מעין המאור, ולכן ע"י האור אנו יודעים ומכירים מהות המאור. משא"כ השם, אף שהמשכת החיות היא ע"י אותיות השם, מ"מ, ע"י השם אין אנו יודעים מהותו של הדבר הנקרא בשם זה, וגם כאשר יודעים פירוש השם בלשון הקודש, כמו שם ראובן שמורה על ענין הראי', ומזה יודעים שהנקרא בשם ראובן ענינו הוא ראי', מ"מ, השם מצד עצמו אינו מורה מאומה, וראי' לדבר, שהרי יש כו"כ אנשים שנקראים בשם ראובן, ואעפ"כ, בכחותיהם הגלויים אינם דומים זל"ז כלל. ובענין זה היא מעלת האור על השם. אמנם, יש גם מעלה בשם על אור, דהנה, אף שע"י האור יכולים לידע מהות המאור, מ"מ, אין האור ממשיך את עצם המאור, משא"כ השם, אף שעל ידו אין יודעים מהות העצם, הרי הוא ממשיך את העצם, וראי' לדבר, שע"י הקריאה בשמו נפנה לקוראו בכל עצמותו, ויתירה מזה, שכאשר האדם מתעלף רח"ל, היינו, שחיות הנפש הוא במצב של התעלמות ובתנועה של סילוק מהגילוי בגוף, אזי מעוררים אותו עי"ז שלוחשים שמו באזנו, שמזה מוכח שהשם קשור ונוגע בעצם חיות הנפש (למעלה גם מהחיות הכללי), ולכן יש בכחו לפעול המשכת החיות בכחות הגוף.

ועפ"ז יובן ענין ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה גו', דאף שמצד כחות הגלויים הי' אצלם ענין הירידה למצרים, ועד למצרימה (בתוספת ה') שזהו למטה ממצרים סתם [ע"ד פירוש כ"ק מו"ח אדמו"ר⁸¹ במ"ש בענין התפלה שזהו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע

קג. רד"ה ואלה שמות פר"ת (סה"מ פר"ת ע' רכג ואילך).

(80) המשך תער"ב ח"א ע' תרכג ואילך.

(81) ד"ה זה היום תרצ"ד (סה"מ קונטרסים ח"ב שיט, א).

(77) זח"ג (אד"ר) קכט, א. ועד"ז שם

רפט, א.

(78) ויק"ר פל"ב, ה.

(79) בהבא לקמן — ראה לקו"ש חט"ז ע'

37 (ממאמר זה). וראה גם אוה"ת שמות ע'

השמימה⁸², שהשמימה הוא למעלה משמים סתם, וארצה הוא למטה מארץ סתם, והיינו, שגם מי שהוא במעמד ומצב דארצה, למטה מארץ סתם, הנה ע"י הסולם דתפלה ביכלתו להתעלות השמימה, למעלה משמים סתם], ועד כדי כך גדלה הירידה, שהי' יכול להיות הקטרוג שהללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז⁸³, וא"כ, למה יהי' נגוף למצרים ורפוא לישראל⁸⁴, מ"מ, גם בירידתם מצרימה הי' אצלם הענין דשמות בניי, ענין השם שקשור עם העצם, שהוא תמיד בשלימות, וזהו שלא שינו את שמם, ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין, וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן⁸⁵ שאפילו קל שבקלים (היינו שהתורה קוראת אותו בשם קל שבקלים) מוסר נפשו על קדושת ה', ולא זו בלבד שבכחו למסור נפשו, אלא שמוסר נפשו בפועל, שזהו מצד העצם, וכמאמר הידוע⁸⁶: אַ איד ניט ער וויל און ניט ער קען זיין אַ נפרד פון אלקות. ומצד זה נעשית העל"י ממצרים (ראובן ושמעון סלקין) גם בנוגע לכחות הגלויים כו' [וע"ד משנת"ל⁸⁷ שלעת"ל יהי' הגילוי גם בבחי' מלכות שבמלכות, שהו"ע כח הפועל שבנפעל, ויתירה מזה, שיחדור (עס וועט דורכנעמען) גם את הנפעל עצמו, עד שגם היש עצמו יכריז אין עוד מלבדו⁸⁸], והיינו, שיומשך ויתגלה גם ענין הראי' ושמיעה דראובן ושמעון⁸⁹, כמ"ש⁹⁰ ותקרא שמו ראובן גו' כי ראה גו', ותקרא שמו שמעון כי שמע הוי', כמבואר בארוכה בתו"א פ' ויחי⁹¹, שבחי' הראי' (ענינו של ראובן) היא הגורמת המשכת בחי' האהבה, ובחי' השמיעה (ענינו של שמעון) היא הגורמת בחי' יראה, ועד"ז בנוגע ללוי, שהו"ע ההתקשרות, ויהודה שהו"ע ההודאה כו'.

ו) **וזהו** ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה גו', דסיפור זה בתורה הוא הוראה⁹² לכל בניי בנוגע לכל הגלויות ועד לגלות זה האחרון, שאע"פ שישנו הענין דעבודת פרך, עבודה קשה בחומר ובלבנים גו', ולא רק כפי שהענין הוא בתורה, בחומר דא קל וחומר, ובלבנים דא

87) ד"ה פדה בשלום די"ט כסלו פ"א (לעיל ע' 205 ואילך).

88) ואתחנן ד, לה.

89) תו"א שם נ, א.

90) ויצא כט, לב ואילך.

91) מה, א ואילך.

92) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ספר השרשים להרד"ק ערך ירה.

82) ויצא כח, יב. זהר ח"א רסו, ריש ע"ב. ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז תמ"ה (פג, א).

83) ראה זח"ב קע, ב. מכילתא בשלח יד, כח. ילקוט ראובני בשלח שם, כז.

84) ראה ישע"י יט, כב. זח"ב לו, א.

85) תניא פ"ח"יט.

86) אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י"צ ח"ד ע' שפד (נעתק ב"היום יום" כה תמוז). שם ע' תקמו (נעתק ב"היום יום" כא סיון). ועוד.

ליבון הלכתא כו', אלא בחומר ובלבנים ממש, כמו אצל אחינו בני"י שנמצאים במעמד ומצב של מצרים⁹³, מיצר ועקתא, בכל הענינים, ובפרט בנוגע לחינוך הילדים, שזהו תוכן הגזירה כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו⁹⁴, הנה אעפ"כ יש בכחם לעמוד ועומדים בפועל בכל הנסיונות כו', ובפרט מצד הנתינת כח דפנימיות התורה, שזהו"ע מוצא פי הוי", שעיי"ז נשלל ענין הגלות בנוגע לתורה (כנ"ל ס"ד), והיינו, מצד זה שאביו או זקנו האבן זיך אָנגעהאַלטן אָן דער קליאַמקע כו'⁹⁵, ועיי"ז הנה ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין, כההבטחה אנכי אעלך גם עלה, בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו⁹⁶, לא תשאר פרסה⁹⁷, ביד רמה⁹⁸, וברכוש גדול⁹⁹, כפי שהיתה היציאה ממצרים, וכן יהי' גם בגאולה העתידה, עלי' נאמר¹⁰⁰ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

93) כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר בקול מאופק וחנוק מבכי (המו"ל).
 94) פרשתנו א, כב.
 95) ראה ספר השיחות תרפ"ו ע' 99. וש"נ.
 96) בא י, ט.
 97) שם, כו.
 98) בשלח יד, ח.
 99) לך לך טו, יד.
 100) מיכה ז, טו.